

Postadres Postbus 24, 9410 AA Beilen
Telefoon (0593) 53 92 22
Internet www.middendrenthe.nl
E-mail gemeente@middendrenthe.nl

Bezoekadres
Beilen Raadhuisplein 1
ma, di, vr 8.30 - 12.00 uur
wo 8.30 - 16.00 uur
do 8.30 - 20.00 uur
Smilde Hoofdweg 24
ma, do 8.30 - 12.00 uur
Westerbork B.G. van Weezelplein 10
di 8.30 - 12.00 uur

Aan de leden van de gemeenteraad
van Midden-Drenthe

Datum: 16 juni 2015
Behandeld door: Allard Gunnink
Zaaknummer: 94695
Onderwerp: Jaarrekening 2014

Uw brief van:
Uw kenmerk: /
Bijlagen:
Verzonden op: 18 juni 2015

Geachte dames en heren,

In de commissie Algemeen Bestuur van mei 2015 heeft u gesproken over de jaarrekening 2014. Daarbij kwam de wens naar voren om de jaarrekening uitdrukkelijker onderwerp van politiek debat te laten zijn, tussen raad en college en binnen de raad. We hebben dat zo begrepen dat de details en cijfers op zichzelf geen onderwerp van gesprek meer zullen zijn, maar dat het vooral gaat om politieke en beleidsmatige vragen en opmerkingen.

In goed overleg is daarom de behandeling van de jaarrekening verschoven naar de gemeenteraadsvergadering van 25 juni 2015.

Als college leveren wij graag onze bijdrage aan het door u gewenste debat. Daarom hebben wij nogmaals gekeken naar met name de pagina's 166 tot en met 172 van de jaarrekening 2014. Waar dat mogelijk en zinvol is, geven wij in deze brief een aanvullende toelichting.

We doen dat zoveel mogelijk in de volgorde van de jaarrekening zelf. Achter het onderwerp verwijzen wij naar het paginanummer van de jaarrekening.

Niet bestede incidentele budgetruimte – voordeel € 402.000 (168)

Deze incidentele bestedingsruimte is ontstaan vanwege het feit dat de begrote kapitaallasten niet (volledig) nodig zijn voor het afdekken van de rente en afschrijving van de werkelijke boekwaarden. Het gaat om beschikbaar gestelde kredieten voor investeringen waarvan de realisatie over meerdere jaren is uitgesmeerd en om nieuwe investeringen die in het betreffend jaar beschikbaar zijn gesteld. Daarvan kunnen incidenteel de budgetten worden gebruikt.

Vrijval crediteuren voorgaande jaren – voordeel € 103.000 (168)

In 2014 is de gerechtelijke uitspraak over een geschil tussen van Dijk Bouw en de gemeente in het voordeel van de gemeente uitgevallen. Dat betekent dat de vordering die het bedrijf bij de gemeente had ingediend kan vervallen.

Toevoegingen pensioenen wethouders – voordeel € 75.000 (168)

Het betreft hier een door ons gemaakte fout in de berekening van het pensioen van een voormalig wethouder en de berekeningen voor de huidige wethouders. Doordat wij jaarlijks geld parkeren hebben wij een spaarpot pensioenen wethouders opgebouwd. Op korte termijn zal er een nieuwe wet APPA komen. Dan wordt het verplicht om als gemeente de pensioenen van de (voormalige) wethouders te regelen. Aangezien wij dit al doen, zijn door deze wet Appa geen financiële gevolgen te verwachten.

Uitvoering, heffing en invordering OZB – voordeel € 50.000 (168)

Jaarlijks moeten er herwaarderingen plaatsvinden op objecten waaronder de agrarische objecten. Vanwege het risico op vogelgriep, waardoor agrariërs zo weinig mogelijk mensen op hun erf wilden hebben, is de afweging gemaakt om deze controle in 2015 uit te voeren. Voor de werkzaamheden was wel rekening gehouden in 2014 in de begroting.

Belastingopbrengsten – nadeel € 46.000 (168)

2014 heeft minder toeristische overnachtingen gegeven dan vooraf begroot. Dit betreft onder andere vakantiepark Oranje. Bij de begroting 2016 wordt daarom de opbrengst toeristenbelasting verlaagd. Ook de inkomsten uit onroerendezaakbelasting waren in 2014 lager.

Netto effect exploitatie van de te verrekenen bcf - nadeel € 115.000 (168)

De rioolheffing wordt berekend met 100% kostendekking. In deze berekening wordt de btw als last opgenomen. De btw kan de gemeente via het BTW-compensatiefonds (BCF) verrekenen. Dit levert een voordeel op in de exploitatie. Het bedrag aan btw voor 2014 is € 115.000 lager dan begroot. Dit komt doordat in 2014 o.a. door een langere voorbereidingstijd minder geïnvesteerd is dan van tevoren geraamd.

Algemene uitkering – nadeel € 96.000 (168)

De algemene uitkering bestaat uit een veertigtal maatstaven. Op diverse momenten worden de berekende aantallen aangepast aan gegevens die het CBS aanlevert bij het ministerie van Binnenlandse zaken. Doordat de berekende aantallen afwijken van onze begrote aantallen is er dit jaar een nadeel van € 96.000. Het grootste nadeel ontstaat bij de maatstaven die betrekking hebben op bijstandsontvangers en WWB schaalvoordeel.

Voor de berekening van de uitkering uit het gemeentefonds is dus een van de vele criteria het aantal bijstandsgerechtigden. Meer bijstandsgerechtigden zorgt voor een hogere uitkering en minder bijstandsgerechtigden voor een lagere uitkering. De vraag is dan of het per saldo financieel voordeliger is om meer bijstandsgerechtigden te hebben, omdat aan de andere kant tegenover de inkomsten van het Rijk natuurlijk ook de uitkeringskosten en het beroep op andere (armoedebelids)voorzieningen staat.

Uitvoering milieutaken – voordeel € 43.000 (169)

De warmtescan wordt afgenomen van september tot en met mei zodat we een compleet beeld krijgen van de mogelijkheden. In de bestaande elektrische voorziening wordt een soort slimme sensor ingebouwd die alles registreert wat er op energiegebied gebeurt en die aangeeft welke mogelijkheden voor besparing er zijn. De scan wordt bewust over een langere periode gedaan om een goed en betrouwbaar beeld te krijgen.

Onderhoud wegen – voordeel € 30.000 (169)

Er is een bedrag van € 37.000 via de najaarsnota toegevoegd aan het budget groot onderhoud wegen. Dat is gedaan omdat bij onderhoud van de Domoweg te Beilen bleek dat extra werkzaamheden moesten worden uitgevoerd. Achteraf gezien is dat dus maar voor een deel nodig geweest.

Participatiebudget – voordeel € 133.000 (169-170)

Het aantal uitkeringsgerechtigden is in 2014 niet gedaald. We besteden wel minder geld aan maatwerktrajecten. Omdat het Rijk het budget heeft gekort, hebben wij gezocht naar mogelijkheden om goedkoper te re-integreren zonder de kwaliteit van de uitstroom aan te tasten.

Een van de mogelijkheden vormen de werkervaringsplaatsen. Het gebruik hiervan heeft geleid tot een daling van de re-integratie uitgaven en tegelijkertijd bleef het netto resultaat van de uitstroom op peil. Voor zowel gemeente als klant een positieve uitkomst.

Daarnaast is er sprake van extra geld voor de bestrijding van jeugdwerkloosheid. Dat geld maakt geen onderdeel uit van het participatiebudget. Het extra geld voor jeugdwerkloosheid is in samenwerking met de centrumgemeente (van de arbeidsmarktregio) Emmen ontvangen en is bedoeld als extra impuls om de jeugdwerkloosheid aan te pakken. Hiervoor hebben wij een aparte jongerenconsulent ingezet met als doel jongeren naar werk of naar school te begeleiden.

Zowel de jeugdconsulent als de werkervaringsplaatsen geven de uitstroom een extra impuls en leiden tot een daling van het aantal uitkeringsgerechtigden. Doordat de instroom ook hoog is gebleven was er per saldo in 2014 op het totaal aantal uitkeringsgerechtigden geen daling maar een kleine stijging.

Minimabeleid – nadeel € 55.000 (170)

Het aantal aanvragen voor voorzieningen uit het minimabeleid is gestegen. De oorzaken zijn divers maar een rode draad is er wel uit af te leiden. Veelal maakte dezelfde groep mensen gebruik van de gemeentelijke regelingen. In 2014 is dat beeld wat doorbroken. Wajongers en mensen met een laag inkomen vinden makkelijker de weg naar de gemeente.

Voor bijzondere bijstand is de toename deels daaruit te verklaren maar ook in een stijging van het aantal aanvragen voor vergoeding van de kosten van bewindvoering.

Voor de langdurigheidstoeslag die in 2015 is vervangen door de Individuele Inkomenstoeslag geldt dat deze regeling is verruimd naar 110% van het minimuminkomen. Als de trend doorzet zal dat ongetwijfeld leiden tot hogere uitgaven in 2015.

Het beroep op schuldhulpverlening is hoog, dat blijkt ook wel uit de stijging van de bewindvoeringskosten. In algemene zin is onze indruk dat bij een groep mensen de rek er na een aantal jaren crisis uit is. Daarmee neemt de armoede inderdaad toe.

We kunnen dat niet in cijfers vatten (door bijvoorbeeld aan te tonen dat het aantal mensen dat leeft in armoede is gestegen van 10 % naar 15%). Wat we inderdaad merken is dat er meer vraag is naar voorzieningen uit het gemeentelijk minimabeleid bij een groter deel van de bevolking.

De gemeente Midden-Drenthe heeft naar onze overtuiging een royaal armoedebelaid. We hebben de hulpverlening omtrent armoede over het algemeen goed georganiseerd. Op alle terreinen is beleid geformuleerd. De mogelijkheden om het beleid nu nog te verruimen zitten voornamelijk in het verhogen of verruimen van de bestaande specifieke uitkeringen (niet de algemene uitkering, die wordt bij wet vastgesteld). We zien daar op dit moment concreet geen aanleiding toe.

Wmo voormalig WVG-voorzieningen en huishoudelijke verzorging – voordeel € 329.000 resp € 207.000, in totaal van € 536.000(171)

Het beroep op hulpmiddelen kan jaarlijks fluctueren. Het is een open einderegeling en dus afhankelijk van de vraag. U heeft als raad in 2013 de notitie hulpmiddelen vastgesteld. Hierin is een aantal bezuinigingen doorgevoerd. De daling van de vraag zal in elk geval voor een deel hierop terug te voeren zijn.

Entreegelden gemeentelijke zwembaden – nadeel € 31.000 (171)

De inkomsten van de zwembaden lopen al enige jaren langzaam aan terug. Oorzaken daarvan zijn dat er minder zwemlessen worden gegeven en dat er minder recreatief wordt gezwommen. Minder zwemlessen heeft vooral te maken met de krimp van het aantal kinderen.

De zwemlessen zijn tegenwoordig ook geconcentreerd in twee baden, in Westerbork vinden geen zwemlessen meer plaats.

In Westerbork speelt daarnaast nog een ander probleem. Het bad draait eigenlijk alleen maar goed op mooie dagen. Daarvan zijn er niet altijd zoveel per jaar. Met 10 tot 15 mooie dagen per seizoen houdt het vaak op.

Het verhogen van de tarieven heeft naar onze inschatting geen invloed op deze ontwikkelingen. De zwemlessen en de entreprijzen zijn namelijk ook na de verhoging nog voldoende concurrerend.

Huren en pachten overig - nadeel € 44.000 (171)

De afgelopen jaren zijn de huurinkomsten van de gemeentelijke sportaccommodaties teruggelopen door een tweetal ontwikkelingen. Enerzijds de krimp van het aantal kinderen waardoor er minder zaaluren worden afgenomen door de verenigingen en de bonden en anderzijds zien een terugloop van de incidentele verhuur. Bedrijven, instellingen e.d. nemen minder uren af voor teamactiviteiten dan in het verleden het geval was. Door de economische crisis hebben bedrijven vaak minder geld voor zulke activiteiten beschikbaar dan voorheen. Dat vertaalt zich terug in het aantal te organiseren activiteiten. Wij zien geen directe relatie tussen de gestegen tarieven en het gebruik.

Levering, transportkosten en vergoeding energie – nadeel € 77.000 (172)

Het jaarlijks energiegebruik van een gebouw is vooraf moeilijk exact vast te stellen. Het gebruik is afhankelijk van de kwaliteit van het gebouw (isolatie/soort installatie), de bezetting, de weersomstandigheden en de wijze van beheer. Van de gebouwen die de meeste energie gebruiken hebben wij een gemiddeld jaarverbruik vastgesteld. Dit gemiddeld jaarverbruik noemen we het normverbruik, d.w.z. het energieverbruik (elektriciteit en gas) onder normale omstandigheden en gebruik van het gebouw. Afhankelijk van de gebruiksuren en weersomstandigheden kan het energieverbruik (positief dan wel negatief) verschillen.

De Peppel (geen gasrekening)

Afwijkingen van het (verwachte) normverbruik zijn voor ons aanleiding voor nader onderzoek. Zo ook voor De Peppel. Geconstateerd is dat we gas afnemen maar daarvan tot 2013 geen facturen hebben ontvangen. Uit ons onderzoek bleek dat bij de bouw van De Peppel deze nieuwe aansluiting niet goed verwerkt is in de administratie van de energieleverancier met als gevolg dat we jarenlang geen facturen hebben ontvangen.

In 2013 is deze administratieve fout hersteld en het gasverbruik tot 2013 is in de begroting 2014 afgerekend.

“Verkeerde” meterstanden

Ons begrotingsjaar loopt van 1 januari tot en met 31 december. De energiejaarafrekening gaat over het voorgaand jaar. De verplichte opname van meterstanden voor de jaarafrekening varieert per gebouw. Gevolg is dat op verschillende momenten in het jaar de meterstanden moeten worden opgenomen. Waar geen meterstanden worden opgenomen, schat de energieleverancier het verbruik in. De energieleverancier maakt vaak een “positieve” inschatting met als gevolg dat we een hogere eindafrekening krijgen.

Het daaropvolgend corrigeren we dit weer met de juiste meterstanden. Het gaat dan niet om structurele tegenvallers.

We beseffen dat deze werkwijze niet ideaal is. Het plaatsen van slimme meters kan het “inschatten” door de energieleverancier grotendeels voorkomen. Reden voor ons om met de netwerkbeheerder afspraken te maken over het versneld plaatsen van slimme meters bij de grotere gemeentelijke gebouwen. Deze gesprekken lopen sinds begin 2015.

Vorderingen (153)

Jaarlijks wordt bij het opmaken van de begroting vastgesteld welke bedragen voor dat jaar als oninbaar moeten worden beschouwd. Die vaststelling gebeurt elk jaar opnieuw. Het bedrag dat er jaarlijks staat is op dat moment een reëel bedrag. Tegelijkertijd is het ook een dynamisch bedrag.

Een voorbeeld moge dit verduidelijken. Heeft iemand een schuld van € 1000,00 kan hij daarop maximaal € 500,00 aflossen dan is € 500,00 oninbaar voor bijvoorbeeld 2015. Het volgende jaar (2016) wordt het resterende gedeelte van de schuld afgelost. Wat dus in 2015 oninbaar was, is inbaar in 2016. Vorderingen die echt oninbaar zijn worden afgeboekt en verwerkt in de jaarrekening.

In 2014 gaat het om een bedrag van € 5,8 mln aan vorderingen dat nog openstaat. Daarvan is een bedrag van € 48.000 afgeboekt en verwerkt in de jaarrekening omdat die vorderingen echt oninbaar waren

Informatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Inge Derks, hoofd Algemene Zaken, te bereiken op maandag tot en met vrijdag via tel. (0593) 53 93 42.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Midden-Drenthe,

de secretaris,

de burgemeester.